

Universiteternes statistiske beredskab 2011

- Læsevejledning og definitionsmanual

Indledning

Formålet med universiteternes statistiske beredskab er at give politikerne og offentligheden et klart billede af, hvad de mange milliarder kr., der årligt bevilliges til universiteterne, bruges til. Denne læsevejledning skal gøre det statistiske beredskab mere forståeligt for læseren, mens definitionsmanualen skal tjene til at gøre universiteternes indsamling og indrapportering af data mere ensartet og præcis.

Indledningsvis skal det bemærkes, at der i 2007 foregik en række fusioner på universitetsområdet, således at Den Kongelige Veterinær- og Landbohøjskole og Danmark Farmaceutiske Universitet blev lagt sammen med Københavns Universitet. Endvidere blev Handelshøjskolen i Aarhus og Danmarks Pædagogiske Universitet fusioneret med Aarhus Universitet. Derudover blev en række sektorforskningsinstitutioner indfusioneret i henholdsvis Aarhus Universitet, Syddansk Universitet, Aalborg Universitet og Danmarks Tekniske Universitet. De anførte strukturændringer betyder, at man skal være forsigtig med at foretage direkte sammenligninger årene imellem.

Det Statistiske Beredskab er opdelt i kategorierne A til K. De første opgørelser, A og B, omhandler henholdsvis universiteternes indtægter og omkostninger. Nært knyttet hertil er opgørelse D med oplysninger om egenkapital og balance.

Tabel C består af detaljerede tal om personaleforbrug opdelt på videnskabeligt personale (VIP), deltidsansat videnskabeligt personale (DVIP) samt teknisk og administrativt personale (TAP).

Tabel E indeholder en række centrale opgørelser over universiteternes forbrug af bygninger, som det fordeler sig på forskning, uddannelse og øvrige aktiviteter.

Herefter kommer opgørelse F til I med oplysninger vedrørende de studerende. Således finder man i tabel F bl.a. oplysninger om antallet af studerende og de studerendes alder, mens man i tabel G finder tal vedrørende gennemførelse. Tabel H er en oversigt over de studerendes internationalisering, mens tabel I viser tal vedrørende forskeruddannelse.

Tidligere har universiteternes forsknings- og formidlingsproduktion været præsenteret i tabel J, men denne tabel er udgået i 2007. Der henvises i stedet til den Bibliometriske Forskningsindikator offentliggjort på Forsknings- og Innovationsstyrelsens hjemmeside.

Sidst finder man tabel K, der indeholder tal vedrørende samarbejde med parter uden for universitetssektoren.

Universiteternes kommentarer til tabellerne kan indhentes nederst på hjemmesiden via linket "Noter til Universiteternes Statistiske Beredskab".

Signaturforklaring

0	Denne signatur anvendes, når der er foretaget optælling, men ingen enheder har kunnet registreres.
...	Denne signatur anvendes, når der af tekniske årsager ikke har kunnet foretages en optælling.
•	Denne signatur anvendes, når kategorien ikke er relevant for det givne universitet.
UFH	Denne betegnelse anvendes for omkostninger mv., der ikke er placeret under et hovedområde.

Definition af hovedområder

I tabellerne opereres med en række hovedområder, som dækker følgende faglige hovedområder:

<i>Humaniora:</i>	De humanistiske fag, inkl. teologi og pædagogik.
<i>Samfundsvidenskab:</i>	De samfundsvidenskabelige fag, inkl. jura.
<i>Teknik og naturvidenskab:</i>	De naturvidenskabelige og tekniske fag.
<i>Sundhedsvidenskab:</i>	De sundhedsvidenskabelige fag.
<i>Uden For Hovedområde:</i>	Kategorier som ikke kan placeres under et hovedområde.

Det skal bemærkes, at et begrænset antal uddannelser rent organisatorisk er hovedområdeopdelt forskelligt, afhængigt af dets fakultets placering på det enkelte universitet.

Omkostninger, personale og bygninger fordeles på hovedområder og formål. Forbruget skal registreres på det hovedområde, hvor de organisatorisk er placeret; det vil sige, at hvis f.eks. bygningsadministrationen er decentraliseret, skal omkostningerne til bygninger registreres ude på hovedområderne, hvor administrationen foretages. Med andre ord skal eksempelvis det, der organisatorisk hører under det humanistiske hovedområde, registreres under det humanistiske hovedområde. Under det enkelte formål placeres omkostninger således på hovedområder. Forbrug vedr. bygninger placeres således på dette formål - uanset den organisatoriske placering - men spredt ud på de hovedområder, hvor forbruget foregår.

Definitioner og afgrænsning

Datamaterialet i det Statistiske Beredskab er udarbejdet af de enkelte universiteter på baggrund af et fælles sæt af definitioner. Definitionerne, der kan findes på Danske Universiteters webside, vil løbende blive forbedret og gjort mere præcise. Spørgsmål til de enkelte universiteters tal bør rettes til de relevante universiteter, mens tekniske spørgsmål kan rettes til Danske Universiteters sekretariat.

Der kan naturligvis indsamles tal om mange forskellige sider af universiteternes aktiviteter. Ligeledes kan der indsamles tal på mere eller mindre detaljeret niveau. Danske Universiteter har søgt at finde en balance mellem behovet for at vise overskuelige tal og en detaljeringsgrad, der gør, at tallene bliver brugbare i en række sammenhænge.

Periode

Der skal indberettes for perioden 1. januar 2011 til 31. december 2011. Det skal dog bemærkes, at for en række tabeller – specielt inden for uddannelsesområdet – vil opgørelsesperioden typisk være 1. oktober 2010 til 30. september 2011.

Formålsfordeling

I forhold til formål er situationen i dag, at universiteterne har forskellig praksis mht. at registrere omkostningerne. Universiteterne modtager deres bevillinger til forenet produktion af uddannelse, forskning, vidensformidling og forskningsbaseret myndighedsbetjening samt dertil knyttede omkostninger til generel administration og ledelse, bygninger og IKT. Og forenet produktion er også, hvad der i praksis finder sted på universiteterne, i og med at den samme medarbejder ofte arbejder med såvel uddannelse, forskning, vidensformidling og myndighedsbetjening.

For at give indtryk af universiteternes opgavevaretagelse skal udgifterne både her og i årsrapporterne imidlertid opgøres på formål. Med henblik på at registrere omkostninger på formål kan forskellige metoder bringes i anvendelse. Den mest vidtgående fordelingsmetode er konkret tidsregistrering på formål af enkeltpersoners tidsforbrug. Som alternativ til tidsregistrering på personniveau benytter universiteterne sig af forskellige fordelingsmetoder, der baserer sig på fordelingsnøgler og skøn over det anvendte tidsforbrug på forskellige formål.

Som udgangspunkt er det op til det enkelte universitet at beslutte, efter hvilken fordelingsmetode den konkrete registrering af afholdte udgifter på formål skal foretages. Det forudsættes naturligvis, at universitetet kan redegøre for den metode, der er anvendt.

F: Aktivitets- og produktionsoplysninger vedr. studerende

Niveau 1		Niveau 2		Definition
1	Optagelse	1	Antal optagne på bacheloruddannelsen	Summen af årets studiestartere 1. marts (i året) og 1. oktober (i året) optaget gennem KOT (inkl. 2.rundeoptag). Inkl. professionsbacheloruddannelser.
1	Optagelse	2	Medianalder for bacheloroptagne	Medianalder for optagne under 1.1 (angives med en decimal)
1	Optagelse	3	Antal optagne på kandidatuddannelsen	Optagne på kandidatuddannelsen i perioden 1. oktober (i året før) til 30. september (i året)
1	Optagelse	4	Medianalder for kandidatoptagne	Medianalder for optagne under 1.3 (angives med en decimal)
2	Antal studerende	1	Antal indskrevne studerende	Tallet omfatter ordinært indskrevne på fuldtidsuddannelser, ikke merit eller gæstestuderende. Tallet opgøres i antal hoveder pr. 1. oktober og omfatter også studerende på orlov. Tallet omfatter ikke optagne med status "venter" (optagne med forskudt studiestart).
2	Antal studerende	2	Heraf indskrevet på bacheloruddannelser	Inkl. professionsbacheloruddannelser
2	Antal studerende	3	Heraf indskrevet på kandidatuddannelser	
2	Antal studerende	4	Heraf andet	Omfatter studerende, der hverken er indskrevet på en bachelor- eller en kandidatramme. Studerende, der er indskrevet på sidefag eller suppleringsfag, henføres til aktuel bachelor- eller kandidatramme.
3	% ophørte på 1. år for bachelor-studerende	1		Tallet opgøres som procent-andel af sidste års KOT-optagne per 1. oktober, der ikke er indskrevet på KOT-optagelsens faglige hovedområde per 1. oktober i år. 1. års ophør for vinterstarterne skal ligeledes opgøres et år (1. marts) efter studiestart. Tallet inkluderer professionsbacheloruddannelser.
4	STÅ-produktion	1	STÅ-produktion	Optjente STÅ i indberetningsåret (inkl. efterindberetninger), uanset finansieringskilde. Tallet er ekskl. "åben- og deltidsuddannelse."
4	STÅ-produktion	2	Antal ressource-udløsende studerende	Antal studerende (cpr-numre), der har været involveret i optjeningen af STÅ (jf. 4.1) i indberetningsåret uanset finansieringskilde.

Niveau 1		Niveau 2		Niveau 3		Definition
5	Bachelor/kandidat produktion	1	Antal færdiguddannede bachelorer			Antallet af bachelorer, der har færdiggjort deres uddannelse i perioden 1. oktober i året før til og med 30. september i året (inkl. efterindberetninger). Inkl. professionsbacheloruddannelser.
5		1		1	Heraf udløsende færdiggørelsesbonus	<p>Tallet inkluderer efterindberetninger. UVM-professionsbachelorer udløser færdiggørelsestaxameter uafhængigt af gennemførelsestid.</p> <p>Den studerendes gennemførelsestid måles som studieafslutningstidspunktet, målt ved bedømmelsesdatoen for den sidste eksamensaktivitet, fratrukket indskrivningstidspunktet for den første indskrivning på en uddannelse inden for det samme hovedområde på det pågældende universitet. Hvis denne periode udgør mindre end eller lig med den normerede studietid plus ét år på bacheloruddannelsen udløses der bachelorbonus.</p> <p>For sommerstarterne vil skæringsdato for bachelorbonus typisk være 30.juni fire år efter studiestart, mens skæringsdato for vinterstarterne typisk vil være 31. januar fire år efter studiestart.</p>
5	Bachelor/kandidat produktion	2	Antal færdiguddannede kandidater			Antallet af kandidater der har færdiggjort deres uddannelse i perioden 1. oktober i året før til og med 30. september i året (inkl. efterindberetninger).
5		2		1	Heraf udløsende færdiggørelsesbonus	<p>Tallet inkluderer efterindberetninger.</p> <p>Den studerendes gennemførelsestid måles som studieafslutningstidspunktet, målt ved bedømmelsesdatoen for den sidste eksamensaktivitet, fratrukket indskrivningstidspunktet for den første indskrivning på en uddannelse inden for det samme hovedområde på det pågældende universitet. Hvis denne periode udgør mindre end eller lig med den normerede tid plus tre måneder for den studerende, der har fuldført et kandidatforløb, udløses der kandidatbonus.</p> <p>Skæringsdato for kandidatbonus vil typisk være 30. september to år efter studiestart i efterårssemestret, og typisk 30. april to år efter studiestart i forårssemestret.</p>

5	Bachelor/kandidat produktion	3	Medianalder for bachelor			Medianalderen for bachelorerne, når de har gennemført deres uddannelse (angives med en decimal). Inkl. professionsbacheloruddannelser.
5	Bachelor/kandidat produktion	4	Medianalder for kandidater			Medianalderen for kandidater, når de har gennemført deres uddannelse (angives med en decimal).
6	Åben og deltidsuddannelser	1	Antal årselever			Det samlede antal årselever i foråret og efteråret i indberetningsåret (inkl. efterindberetninger). (i alt perioden 16. september (i året før) til 15. september (i året)).
6	Åben og deltidsuddannelser	2	Antal færdiguddannede på master- og diplom- uddannelser			Antal elever, der har afsluttet en master- eller diplomuddannelse i året (inkl. efterindberetninger).

G: Gennemførelse, frafald og studietider

Generelle bemærkninger:

De statistiske tal skal give et indtryk af gennemførelse, frafald og studietider ved universitetsstudierne på en enkel, overskuelig og sammenlignelig måde. Tallet skal kunne udarbejdes efter samme model på alle universiteter og over en årrække, således at det er muligt at sammenligne på tværs af faglige hovedområder og institutioner og at følge udviklingen over en periode.

Nøgletallet opgøres alene for ordinære, fuldtidsindskrevne og STÅ-udløsende studerende.

Metoden består i at afgrænse en udgangspopulation på institutionen efter uddannelsens faglige hovedområde, niveau og påbegyndelsesår. Efter den normerede studietid samt efter den normerede studietid + 1 år fordeles populationen derefter i grupper efter studiestatus. Gruppernes størrelse angives i % af udgangspopulationen.

Der arbejdes alene med nedenstående faglige hovedområder:

1. Humanistiske og pædagogiske uddannelser
2. Naturvidenskabelige og tekniske uddannelser
3. Samfundsvidenskabelige og merkantile uddannelser
4. Sundhedsuddannelser

Det enkelte universitet kan selvfølgelig frit foretage yderligere faglige opdelinger til eget brug.

Generelle kommentarer vedr. bacheloruddannelserne:

Ved opgørelse af gennemførelsesoplysninger for bacheloruddannelserne inkluderes uddannelser med skæve normeringer i nøgletallene, hvorfor der arbejdes med forskellige udgangspopulationer.

Udgangspopulation:

Studiestartere på 3-årige bacheloruddannelser år X – 4, opgjort pr. 1. oktober i året (for vinterstartere opgøres pr 1. marts i året).

Studiestartere på 3 ½-årige bacheloruddannelser år X – 4 ½, opgjort pr. 1. marts i året (for vinterstartere opgøres pr. 1. oktober i året).

Studiestartere på 4-årige bacheloruddannelser år X – 5, opgjort pr. 1. oktober i året

Fordeles efter faglige hovedområde pr. 1. oktober (jf. "Generelle bemærkninger").

Niveau 1		Niveau 2		Definition
1	Bacheloruddannelserne	1	Pct. gennemført på normeret tid	Pct. af udgangspopulationen, der inden for den normerede studietid er registreret med en bestået bachelorgrad inden for det faglige hovedområde på institutionen. Hvis betingelsen er opfyldt, medtages studerende uanset indskrivningsstatus på opgørelsestidspunktet.
1	Bacheloruddannelserne	2	Pct. gennemført på normeret tid + 1 år	Pct. af udgangspopulationen, der inden for den normerede studietid plus et år (eller tidligere) er registreret med en bestået bachelorgrad inden for det faglige hovedområde på institutionen (tallet omfatter også gennemførte på normeret tid, 1.1). Hvis betingelsen er opfyldt, medtages studerende uanset indskrivningsstatus på opgørelsestidspunktet.
1	Bacheloruddannelserne	3	Pct. fortsat aktive	Pct. af udgangspopulationen, der efter normeret studietid plus et år stadig er indskrevet (inkl. orlov) på en bacheloruddannelse inden for det faglige hovedområde på institutionen.
1	Bacheloruddannelserne	4	Pct. ophørte	Udgangspopulationen (100 pct.) med fradrag af 1.2 og 1.3.

Generelle kommentarer vedr. kandidatuddannelserne:

Ved opgørelse af gennemførelsesoplysninger for kandidatuddannelserne inkluderes uddannelser med skæve normeringer, hvorfor der arbejdes med forskellige udgangspopulationer.

Udgangspopulationer:

Optagne på 2-årige kandidatuddannelser i perioden 1. okt. år X – 4 til 1. okt. år X – 3 (stadig indskrevet på kandidatuddannelse pr. 1. okt. i år X – 3). Status opgøres 3 år + 1 mdr. efter studiestart (1. oktober eller 1. marts).

Optagne på 2 ½-årige og 3-årige kandidatuddannelser i perioden 1. okt. år X – 5 til 1. okt. år X – 4 (stadig indskrevet på kandidatuddannelse pr. 1. okt. i år X – 4). Status opgøres 3 ½ år + 1 mdr. efter studiestart (1. oktober eller 1. marts).

Optagne på 3-årige kandidatuddannelser i perioden 1. okt. år X – 5 til 1. okt. år X – 4 (stadig indskrevet på kandidatuddannelse pr. 1. okt. i år X – 4). Status opgøres 4 år + 1 mdr. efter studiestart (1. oktober eller 1. marts).

Studerende, der på opgørelsestidspunktet af eksamensmæssige eller SU-mæssige grunde er indskrevet sideløbende på bacheloruddannelse eller på eventuelle overgangsindskrivningsformer ("bac/kand", betinget kandidatindskrivning), fordi de endnu ikke har bestået – eller vil forbedre – bacheloreksamen, medtages ikke.

Fordeles efter faglige hovedområde pr. 1. oktober (jf. "Generelle bemærkninger").

Niveau 1		Niveau 2		Definition
2	Kandidatuddannelserne	1	Pct. gennemført på normeret tid	Pct. af udgangspopulationen, der inden for den normerede studietid er registreret med en bestået kandidatgrad inden for det faglige hovedområde på institutionen. Hvis betingelsen er opfyldt, medtages studerende uanset indskrivningsstatus på opgørelsestidspunktet.
2	Kandidatuddannelserne	2	Pct. gennemført på normeret tid + 1 år	Pct. af udgangspopulationen, der inden for den normerede studietid plus et år (eller tidligere) er registreret med en bestået kandidatgrad inden for det faglige hovedområde på institutionen (tallet omfatter også gennemførte på normeret tid, 1.1). Hvis betingelsen er opfyldt, medtages studerende uanset indskrivningsstatus på opgørelsestidspunktet.
2	Kandidatuddannelserne	3	Pct. fortsat aktive	Pct. af udgangspopulationen der, der efter normeret studietid plus et år stadig er indskrevet (inkl. orlov) på en kandidatuddannelse inden for det faglige hovedområde på institutionen.
2	Kandidatuddannelserne	4	Pct. ophørte	Udgangspopulationen (100 pct.) med fradrag af 2.2 og 2.3.

Generelle kommentarer vedr. ubrudte kandidatuddannelser:

For uddannelser, hvor der for opgørelsesåret ("år X") ikke kan laves tal for bachelor- eller kandidatuddannelser, fordi de respektive udgangspopulationer ikke endnu har været omfattet af 3+2 strukturen, men gennem KOT er optaget til ubrudte kandidatuddannelser, udarbejdes statistik tal 3.

Ved opgørelse af nøgletal for 2011 er det et begrænset antal uddannelser, der vil være aktuelle, nemlig:

Veterinæruddannelsen, normtid 5½ år (KU)

Medicin, normtid 6 år (AU og SDU)*

Teologi, normtid 6 år (KU, AU) **

Civilingeniøruddannelsen, normtid 5 år (AAU)

Tandlæge, normtid 5 år (KU, AU)

* Det kan forekomme, at studerende er optaget på gammel ordning – med normtid 6½ år – og undervejs i studiet er overflyttet til en nyere ordning med normtid på 6 år.

** Til normtiden er tillagt 1 års propædeutik, da et mindretal må formodes at starte med både græsk og latin.

De statistiske tal udtrykker situationen på hele, ubrudte kandidatuddannelser på de områder, hvor der for pågældende år ikke kan udarbejdes tal for bachelor- og kandidatuddannelser, fordi 3+2-strukturen ikke var været implementeret for udgangspopulationen.

Udgangspopulation:

KOT-optagne på kandidatuddannelsen år (X – (uddannelsens normerede tid + 1)), opgjort pr. 1. oktober i året. Opgøres for hver enkelt uddannelse for sig. Ved vinterstart afgrænses for hver optagelse to populationer – sommerstartere og vinterstartere.

Niveau 1		Niveau 2		Definition
3	Ubrudte kandidatuddannelser	1	Pct. gennemført på normeret tid	Pct. af udgangspopulationen der efter den normerede studietid eller tidligere på institutionen er registreret med bestået kandidatgrad på uddannelsen. Studerende, der har bestået kandidatgrad efter ny struktur (overført fra gammel bekendtgørelse til ny), men på samme uddannelse, medregnes.
3	Ubrudte kandidatuddannelser	2	Pct. gennemført på normeret tid + 1 år	Pct. af udgangspopulationen der efter den normerede tid + 1 år er registreret med bestået kandidatgrad på uddannelsen (tallet omfatter også gennemførte på normeret tid). Studerende, der har bestået kandidatgrad efter ny struktur (overført fra gammel bekendtgørelse til ny), men på samme uddannelse, medregnes.
3	Ubrudte kandidatuddannelser	3	Pct. fortsat aktive	Pct. af udgangspopulationen, der efter normeret tid + 1 år fortsat er registreret som aktive på uddannelsen, uanset om de måtte have skiftet til ny struktur.
3	Ubrudte kandidatuddannelser	4	Pct. ophørte	Udgangspopulationen (100 pct.) med fradrag af 3.2 og 3.3.

H: Internationalisering

Niveau 1		Niveau 2		Niveau 3		Definition
1	Udgående mobilitet	1	Antal udgående studerende			Antal udgående studerende i perioden 1. september (året før) til 31. august (i året), der har gennemført et praktik-, udvekslings-, eller selvarrangeret studieophold i udlandet (inkl. studieophold via Udlandsstipendieordningen), hvor den studerende har fået forhåndsgodkendt merit, eller hvor udlandsopholdet er en fastlagt del af uddannelsens studieordning.
1	Udgående mobilitet			A	Heraf antal studerende som udløser Internationaliseringstilskud	Antal udgående studerende i perioden 1. september (året før) til 31. august (i året), der udløser internationaliseringstilskud. (Ekskl. studerende på Udlandsstipendieordningen)
1	Udgående mobilitet			B	Heraf antal studerende som udløser administrationstilskud	Antal udgående studerende i perioden 1. september (året før) til 31. august (i året), som udløser administrationstilskud (studerende på Udlandsstipendieordningen).
2	Indgående mobilitet	1	Antal indgående studerende			Antal indgående studerende fra et udenlandsk universitet, der er indskrevet på et dansk universitet som udvekslings- eller gæstestuderende i perioden 1. september (året før) til 31. august (i året).
2	Indgående mobilitet			A	Heraf antal studerende som udløser internationaliseringstilskud	Antal indgående studerende i perioden 1. september (året før) til 31. august (i året), der udløser internationaliseringstaxameter.

Niveau 1		Niveau 2		Niveau 3		Definition
3	Antal udenlandske studerende på hele uddannelser i Danmark	1	Antal udenlandske studerende på hele uddannelser i Danmark			Antal studerende indskrevet per 1. oktober på ordinære heltidsuddannelser, master- eller diplomuddannelser med udenlandsk statsborgerskab, uanset opholdsgrundlag.
3	Antal udenlandske studerende på hele uddannelser i Danmark			A	Heraf antal studerende fra nordiske lande	Antal studerende indskrevet per 1. oktober på ordinære heltidsuddannelser, master- eller diplomuddannelser med statsborgerskab fra de øvrige nordiske lande (Sverige, Norge, Island og Finland).
3	Antal udenlandske studerende på hele uddannelser i Danmark			B	Heraf antal studerende fra lande inden for EU/ EØS	Antal studerende indskrevet per 1. oktober på ordinære heltidsuddannelser, master- eller diplomuddannelser med statsborgerskab fra lande inden for EU/EØS, ekskl. studerende fra de øvrige nordiske lande).
3	Antal udenlandske studerende på hele uddannelser i Danmark			C	Heraf antal studerende (ikke-selvbetalende) fra lande uden for EU/ EØS	Antal studerende indskrevet per 1. oktober på ordinære heltidsuddannelser, master- eller diplomuddannelser med statsborgerskab fra lande uden for EU/EØS, og som ikke er selvbetalere (gruppen omfatter blandt andet studerende på et dansk statsstipendium, Erasmus Mundus-studerende på EM-stipendier, personer med opholdsgrundlag med henblik på varigt ophold).
3	Antal udenlandske studerende på hele uddannelser i Danmark			D	Heraf antal selvbetalende studerende fra lande uden for EU/EØS	Antal selvbetalende studerende indskrevet per 1. oktober på ordinære heltidsuddannelser, master- eller diplomuddannelse fra lande uden for EU/EØS.

Opdateret 10.02.2012